

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 34.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Dorințe . . .

Sibiu, 15 Iunie n.

În 8 Iunie n. s'au împlinit 39 ani dela încoronarea Maiestății Sale ca Rege al Ungariei. Zi însemnată e aceasta în istoria patriei noastre, și în anul acesta ziua a fost serbată și din partea compatrioților maghiari mai bine decât în anul trecut, când se aflau în raporturi încordate cu Coroana.

Presă maghiară a scos frumos la iveală toate însușirile bune și frumoase ale Domnitorului nostru, și a accentuat cu deosebire, că totdeuna, când lingușitori, ori oameni fără suflet, s'au pus între Rege și națiunea maghiară, Maiestatea Sa a fost acela, care a restabilit ordinea în Ungaria și a redat țării constituția, călcată de alții în picioare.

De aci concluzia, că Maiestatea Sa să se ferească de lingușitori, de oameni servili, cari își vând sufletul, pentru că aceștia nu pot decât să subsape temeliiile viitorului casei domnitoare!

Și pentru că să se poată feri de ei, se dă sfatul Maiestății Sale să se — maghiariseze, împreună cu întreaga familie domnitoare. Să întemeieze o dinastie nouă maghiară.

Sfatul acesta s'a dat Maiestății Sale în ziarul „Magyarország”, care făcând constatarea, că despre monarhia noastră se vorbește ca despre un om bolnav, ale cărui zile sunt numărâte, crede, că fiecare bun amic al dinastiei, nu poate să dea Maiestății Sale decât sfatul următor:

„... Ideea națională e astăzi ideea conducătoare în formațiunea europeană. Unitatea mare germană bate la porțile Vienei, și ideea imperiului austriac e în apunere. E fir de trestie. E bună numai ca baston folosit la primblare, dar dacă ai dori să te proptești de acest baston, se rupe. Pune-te deci, Măria Ta, Rege, în fruntea politicii ideii de stat maghiar, pentru că prin ea poți să ajungi mare! Fără ea poți să ai în

imaginație un imperiu, dar de fapt nu ai țară. Poți să ai supuși, ținuți sub picioare cu baionetele, dar nu ai popor. Poți să ai mare putere, ținută la olaltă până la un timp oarecare cu mare încordare de forțe, dar nu ai patrie! Astăzi numai acele dinastii pot să înflorească, cari își altuesc crengile în tulpina națiunii. Așa s'a contopit ramul Hohenzollern în neamul românesc, din principele Coburg s'a făcut un Bulgar șovinist, care chiar și tradițiile familiare cu privire la religie le-a jertfit pentru poporul său atunci, când pe fiul său Boris l'a botezat în legea ortodoxă, Danezul Gheorghe s'a făcut Grec, casa hanoveriană engleză. Casa habsburgică încă trebuie deci să devină maghiară, în limbă, sentimente și în modul de gândire constituțională, pentru că în cele din urmă, o națiune nu poate să le jertfească toate acestea pentru o singură familie, chiar și atunci, când familia aceasta e regală!...”

Iată deci o nouă dorință a politicii maghiare, scoasă acum și pe piața publicității, după ce în internul seu sigur că de mult o păstrează și o cultivă fiecare maghiar cu aspirațiuni mari naționale.

Să se maghiariseze dinastia, pentru că numai așa poate să ajungă mare Regele Ungariei! Iar după ce se va fi maghiarizat dinastia, sigur că se va pretinde, ca limba maghiară să fie impusă, ca limbă a casei domnitoare, și celor din Austria, dacă peste tot în cazul acesta Austria s'ar mai ține de casa domnitoare de astăzi. Și apoi tot așa mai departe, pentru că din dorințe se nasc mereu dorințe, una mai frumoasă decât alta.

Dar a dat Dumnezeu, ca multe din dorințele oamenilor să rămână numai dorințe. Vedem că și altă dorință a politicii maghiare, pentru realizarea căreia s'a purtat ani de rândul proces cu Coroana, a rămas nerealizată: limba maghiară ca limbă de comandă în armată, precum ne-

realizată a rămas și cealaltă și mai mare dorință a politicii maghiare: contopirea în elementul maghiar a tuturor popoarelor nemaghiare din patrie.

Lucruri imposibile nu se pot întâmpla, și astfel nici dorințe, cari nu se pot realiza, nu vor fi realizate nici odată. Și dacă am făcut pomenire despre această mai nouă dorință maghiară, s'a întâmplat numai pentru că cetitorii nostri să cunoască modul de gândire a unora dintre publicității maghiari. E fantastic și îndrăzneț din cale afară.

Din parlament. Dieta a ținut Mercuri ședință formală, în care domnul ministru-prezident *Wekerle* a prezentat bugetul anului acestuia, și și-a făcut expozeul în calitate de ministru de finanțe. Bugetul e stabilit în suma de 1.299.762,806 coroane la cheltuieli, 1.299.765,378 coroane la venituri.

Vorbirile deputaților români rostite în dieta țării.

(Fine).

Înzadar am cerut noi să caute mai mulți deodată, au rămas tot numai acei doi; a ținut cercetarea dela 8 până la 2 după prânz.

În timpul acesta nu le-am putut da nici mâncare, nici beutură; căci planul era să-i silească prin foame și sete să dezerteze. Obicinuiți să ziceți, că alegătorii nostri își vând votul, că votează cu candidatul partidului național numai influențați de agitatori fără suflet.

Ei bine! O spun cu mândrie, că acești alegători au răbdat până după prânz. N'au mâncat, n'au beut nimica, de dimineața până seara la 4 ore, dar au stat neclintiți.

Când s'au convins autoritățile, că nici aceasta n'ajută nimic, au cercat altceva. Veniau bieții alegători la mine și se plângeau, că nu-și pot împlini trebuințele truștii. (Iaritate la stânga și la mijloc). Nu-i de răs nimica. Au răbdat bieții oameni până la 11 rugându-mă să iau dispoziții. Am rugat jandarmeria să delature cordonul și să lase liber stoborul.

Aceștia nu m'au ascultat. Am apelat la locotenent-colonelul miliției, care a poruncit să libereze cordonul, dar i-s'a răspuns că nu se poate. La întrebarea locotenent-colonelului, că „de ce?” i-a răspuns: Să-și satisfacă între ei trebuințele truștii! Atunci locotenent-colonelul a zis: „Dvoastră tratați pe acești oameni mai rău decât pe vite”. Nevoind sublocotenentul jandarmilor să delature stoborul nici la noul ordin al locotenent-colonelului, zicând că e grădina contelui, locotenent-colonelul a deschis grădina pe răspundabilitatea proprie. Numai astfel au putut alegătorii mei să-și satisfacă cerințele naturale ale trupului.

Prezidentul: (sunând) Rog pe dl deputat a vorbi mai pe scurt.

Dr. Al. Vaida. Se zice că armata comună ne-a părtinit. Am citat cazul de mai sus spre a vă arăta felul cum ne-a părtinit. Ceea ce a făcut colonelul a fost un lucru omenesc, pe care trebuie să-l facă și pe care l-a poruncit și simțirea omenescă. Mai luați în seamă, că atunci când au început să examineze pe alegătorii mei, jandarmii îi loveau cu picioarele, îi bușeau, îi batjocureau numindu-i Valahi (Zgomot în stânga, prezidentul sună). Aceasta a fost puterea jandarmăriei, care se află sub comanda ungurească, iar armata cealaltă cea comună s'a purtat în mod obiectiv. (Zgomot în stânga și în centru). Nu noi o spunem, ci vă rog să întrebați poporul! Poporul nu se încrede decât armatei comune. (Zgomot în stânga estremă).

Eitner Zsigmond: Du-te la Viena, dacă vorbești așa.

Dr. Alex. Vaida-Voevod . . . pentru că jandarmii îl tratează în mod brutal! Dacă voiți ca poporul nostru să îndrăgostească limba de comandă ungurească, atunci vă rog să dați instrucție jandarmilor ca să cinstească poporul. (Aplauze vii pe băncile naționalităților) pentru că poporul să aibă încredere în armata în care se comandă ungurește.

Kun Árpád: Poporul are încredere, dar Dvoastră nu aveți. (Zgomot. Prezidentul sună).

Dr. Alex. Vaida-Voevod: Ce s'a întâmplat în colegiul electoral dela Cărașău?

FOIȘOARĂ.

Un raspuns.

De Il. Chendi.

Onorată Redacție! Dați-mi voie ca, în numele moravurilor apusene, de bună cuviință și dreptate, să vă cer iarăși ospitalitatea pentru un scurt răspuns, ce mă văd silit să dau la un foileton apărut de curând în ziarul D-Voastre, foileton al cărui subiect sunt eu și activitatea mea literară, adevărat mai mult decât activitatea mea.¹⁾ Sunt silit să vă răspund, pentru că D-Voastre vorbiți „de noi fără noi” și pentru că împrejurările, vai! nu-mi îngăduie multă vreme încă a veni acolo în mijlocul D-Voastre și a mă spăla personal, fie prin conferențe improvizate, fie pe altă cale onorabilă, de grozavele crime literare-estetice, de cari acum pentru a doua oară

și cu o atât de sfântă indignare sunt acuzat.

Mai întâiu îmi permit a Vă asigura, că aș putea foarte ușor să fac niște glume pe socoteala grosolăniilor stilistice²⁾ ce s'au strecurat în articolul cu pricina. Rămân însă serios, având în vedere neexperiența autorului și convins fiind, că singur dsa va regreta odată frazele nehibzuite de „Herostrat”, „trădător”, „om stricat de mediu corupt”, fraze tari, pe cari nu le întrebuițează decât oameni slabi de condeiu.

Și de ce toate aceste?

După cât pot înțelege iarăși din pricina dlui Iorga. Ci-că așa fi „tratat” pe dl Iorga! O tradare așa de mare, încât dacă n'ați sări în ajutorul lui, harnicul nostru naționalist ar fi în pericol.

Mă rog, eu n'am dreptul să mă amestec în credințele D-Voastre. Slăviți-l pe dl Iorga cât voiți. Credeți în ploaia de vorbe a dsale cât poftiți. Dar dați-mi și mie dreptul să mi am convingerile mele și să le exprim cum și unde voesc, firește fără ca aceste convingeri să oblige pe alt

cineva. Eu nu am nevoie de apărarea și de reclama nimăruia, nu urmăresc nici scopuri ascunse, nici popularitate cu orice preț și-mi pot permite luxul de a spune adevărul.

Și de ce n'ați crede că sunt sincer? De ce n'ați presupune că mi-am schimbat părerea despre dlul Iorga, numai după ce i-am studiat deaproape scrisul, gândirea și faptele? De ce m'ați condamna, când vă asigur că toată propaganda naționalistă a dlui Iorga este o farsă și toate cuvântările dsale o limbuție de actor? De ce nu m'ați lăsa să răd de grandoarea ce se poate ceti din fiecare articol al dlui Iorga?

Ian faceți ca mine și căutați păreriile dlui Iorga de acum câțiva ani și comparați-le cu cele de astăzi. Vedeti ciudata dsale evoluție, în chestii de estetică, politică, naționalism, rassă, dinasticism etc. și veți vedea cele mai teribile schimbări la față. Niște salto-mortale ca la circ. Mai ales procedările dsale sunt vrednice de osândă.

Vreți o pildă de procedare? Om râvnic de glorie, dl Iorga și-a schimbat acum tactica și din sever ce era odinioară s'a așternut pe laude. Mai ales pentru Ardeal e foarte munificend, săci nouă Ar-

delenilor ne datorește multă recunoștință și ne știe oameni buni și lezne crezători. Firește, că cei lăudați odată, vor jură în cuvintele lui ca într'o bibliu.

Iară un caz. Foiletonistul D-Voastră mă înjură pe mine și-l laudă pe dl Iorga la 20 Maiu. Nu trece decât o săptămână și dl Iorga îi plătește lauda cu aceeași monedă, numindu-l în „Sămănătorul” un „tinăr cu viitor”. S'ar mai putea deci vreodată ca acest „tinăr cu viitor” să nu mă mai injure pe mine și să nu-l mai laude pe dl Iorga?

Vedeți, școala aceasta o condamnă eu, școala de prozeliți, de încătușare a judecării și de căutare a popularității. Pentru aceste apucături am numit eu pe dl Iorga corupător de conștiințe tinere.

Cât pentru celelalte acuzații din articolul D-Voastre, că între mine, domniul Coșbuc și Gorun ar fi deosebiri de vederi, că m'ași fi întovărășit cu foștii adversari estetici ai mei, credeți ce poftiți. Vă asigur însă, că nu e nimic adevărat. Nimenea dintre noi nu și-a schimbat credințele și faptul, că dl prof. Dragomirescu tipărește un articol în „Viața literară” — o tribună la care orice scriitor poate cere

¹⁾ Dorim să se știe, că aceste discuții literare (din cari credem, că publicul cetitor va trage totuși ceva folos), mai ales că se poartă sub iscălitura proprie a autorilor, merg pe socoteala și sub răspundabilitatea acestora. Redacția nu se pune nici pe o parte, nici pe alta, ci lasă în grija cetitorului să-și croiască singur judecata, că pe care parte e dreptatea. Redacția.

²⁾ Dacă le-oi fi având, le-am învățat în cea mai mare parte dela dl Chendi. Cine l-a cetit, m'a crede. I. P.

Prezidentul (sună): Departe de mine de a limita libertatea cuvântului; dar având în vedere că timpul a înaintat, rog pe dl deputat de a vorbi strict la obiect, de a adresa interpelarea propriu zisă și de a omite orice amănunt de prisos (Aplauze).

Dr. Alex. Vaida-Voevod. Privitor la alegerea dela Cărășău voi da datele fără vre-un comentariu. În comuna Amaș României și Ungurii au trăit din timpuri vechi în bună înțelegere. Acum însă venind de la alegeri, alegătorii unguri au năvălit asupra Românilor, cari dormeau. Întăiu au voit să omoare pe „papa valah” cum ziceau, negăsindu-l l-au chemat pe locuitorul Palincaș afară și l-au lovit cu ciomegele în cap încât a murit. Tot astfel au omorât încă pe un om. Zgomot și strigăte: Ce a-ți făcut cu Gabányi?)

O voce din stânga: Un caz de toate zilele.

Dr. Alexandru Vaida-Voevod: Se poate că D-tale ca preot catolic îți pare lucru de toate zilele, dar pe mine ca Român, ca om și ca medic, nu mă lasă nepăsător. (Zgomot. Prezidentul sună). A mai fost ucis alegătorul Covaci, iar alții răniți și stâlciți. Jendarmii lipseau. Apoi ei au adus pe preotul Ioan Ardeleanu cu forța jandarmilor din Töke-Terebes. Aceasta s'a făcut cu o persoană bisericească.

Imi amintesc, dl-or, că s'a mai întâmplat în țara noastră și altora, și lui Deák Ferencz că a câștigat un mandat pătat cu sânge. Dar se știe că el a renunțat la acest mandat. Nu voiesc să zic, că aceste vărsări de sânge le-au pus la cale direct guvernamentalii, ca contracandidați ai candidaților români, dar ori și cum prezentăm lucrul, mandatul contracandidatului meu, contele Teleki Pál, e pătat cu sânge și dacă mai este o scânteie din duhul înălțat al lui Deák Ferencz, aștept să renunțe la acest mandat. (Aprobări zgomotoase pe băncile naționalităților). D-lor, totdeauna ni-se face învinuirea că ațâțăm. (Strigăte: Cu drept cuvânt! Prezidentul sună). Vă întreb deci, dacă se poate chema agitație când invocăm duhul lui Deák Ferencz?

Tutsek Sándor. Afară de parlament nu vorbiți de duhul lui Deák Ferencz. Cunoaștem pasărea pe pene! (Zgomot. Prezidentul sună).

Dr. Alex. Vaida Voevod: Vă rog să mă lăsați să vorbesc. Vorbesc pentru întâia oară în viața mea ungurește. Îl rog pe dl contracandidat, care a primit acest mandat sângeros, să spună aici în fața camerei dacă am ațâțat? dacă se va putea dovedi că cel mai mic, fmi dau eu dimisia! (Mare zgomot. Prezidentul sună. O voce din stânga: Ați dat băntură. Strigăte de pe băncile naționalităților: Nu-i drept!) Noi nu am învins cu bani și cu rachiu, ci cu însuflețirea, credința și convingerea poporului românesc. (Aprobări la naționalități. Mare zgomot în stânga).

cuvântul — nu este un motiv ca lumea să se revolte.

Dar bine că veni vorba de „Viața literară”. De ce nu vă informați înainte de a vorbi de rău revista noastră? De ce voiți să fiți mai sfătoși ca cei trei ardeleni, cel puțin așa de meritoși literați și cel puțin așa de buni naționaliști ca D-Voastră. N'o cetați, frate, dacă nu vă place, dar ce mi-o faceți ovreiască, pe când ea e mai românească decât oricare alta. E proprietatea Românilor și pe când la „Convorbiri”, la „Sămănătorul”, „Viața Românească” și „Viața Nouă” au scris și scriu încă și Ovrei, la „Viața literară” de sub direcția Ardelenilor Coșbuc și Hodoș n'a scris și nu scrie nici un Ovreu. Tipografia „Adevărul” nu face decât s'o tipărească și e plătită pentru asta de noi, plătită ea, fără însă a ne da ea nouă vreun ban.

Ca să se știe odată!

De altcum eu știu că revista aceasta, care e cea mai răspândită din câte au existat dela introducerea tiparului la Români (10.000 cetitori!) are chiar în Sibiu vre'o sută de cetitori. Au observat aceștia vre'o tradare? Venitam noi la dânsii să batem doba și să gădilim toate vanitățile

Okolicsányi László: Nebuniți poporul!

Dr. Alexandru Vaida-Voevod. Aud iarăși că preoții noștri agită. Trebuie să știți că poporul nostru este convins și și votează din convingere, pentru că a suferit ca de un blăstăm timp de sute de ani. (Mare zgomot. Strigăte: La ordine!)

Prezidentul: Rog pe dl orator de a vorbi la obiect.

Szmrecsányi György: Te rog dle prezident, să-l chemi la ordine! A zis că poporul românesc suferă de sute de ani în Ungaria. (Zgomot. Prezidentul sună).

Dr. Alex. Vaida-Voevod. Interpelarea este aceasta. (Citește:) Interpelare în chestia abuzurilor dela câteva colegii electorale din comitatul Sătmarului și Sălajului.

Cătră d-nii ministrii de interne și de honvezime.

I) 1. Are cunoștință dl ministru de interne că la alegerile trecute dela Cehul-Sălajului, dela Șomeuta-mare și Cărășău, organele administrației trecând preste cercul lor de competență, și împotriva legii au înrăuit în mod necuviincios rezultatul alegerii?

2. Dacă are cunoștință, întreb, dacă este dispus să ancheteze cazul pentru a afla adevărul și de a lua dispozițiile trebuitoare pentru a pedepsi pe provocanți?

II.) 1. Are dl ministru de interne cunoștință, că în colegiul electoral dela Cehul-Sălajului nește făptași necunoscuți au ucis pe preotul din Madoș Dumitru Pop, și încă pe un alegător? și dacă are cunoștință

2) este dispus dl ministru de interne, de acord comun cu dl ministru de justiție, să cerceteze după autorul moral și cel material al crimei, și să preîntîmpine pe viitor astfel de crime politice printr'o pedeapsă cât mai aspră?

III.) 1. Are dl ministru de interne cunoștință, că preotul comunei Amaș, dl Ioan Ardeleanu a fost escortat prin jandarmi, maltratată prin organele oficiale și a fost înzultat fără nici un motiv în demnitatea și libertatea sa personală?

2) dacă are cunoștință, ce demersuri va face în interesul preotului și pentru a preîntîmpina pe viitor astfel de fapte?

IV.) 1) Are cunoștință dl ministru de interne, că în comuna Amaș unde românii cu ungurii au trăit în bună înțelegere, făptași necunoscuți au intrigat pe unguri ca să omoare pe români (Gheorghe Coaci, Ioan Suta și Iosif Dragoș) și mulți au fost răniți?

2) dacă are cunoștință, este el dispus ca în comun acord cu ministrul de justiție se ia măsuri ca vinovații să nu se facă scăpați într'adins, ci să și primească pedeapsa meritată?

V.) 1) Are cunoștință dl ministru de interne, că cu toate că românii nu au dat cel mai mic motiv la amestecul organelor oficiale și nu au comis nici o crimă politică, totuși jendarmii și uniți unguri agitați au ucis pe mulți români?

posibile ale fraților noștri de acasă ca să ne cetească cu deasila? Doamne ferește! Gândul nostru este să vă dăm lectură bună și folositoare. Incolo d-voastră faceți ce voiți, cerneți, alegeți, înjurați-ne chiar, dacă nu știți face ceva mai bun și nu aveți lealitatea de a crede că merităm ceva mai mult pentru truda și gândurile noastre curate. Dar o condiție: când ne mai înjurați, observați mai multă fineță în stil, mai multă bună credință și dragoste de adevăr, căci altfel nu mai stăm de povești.

Notă. Acesta e răspunsul dlui Chendi. E în tocmă cum se putea aștepta, ca totdeauna, când se vede omul fără dreptate: cu devieri ce n'au a face cu articolul meu, cu însinuări rău voitoare ca acele când se pun convingerile și păreri mele în căraa tuturor Ardelenilor (pe când noi cerem dela dl Chendi cu totul altceva), și cu atacuri nouă, pe cari le debitează de unde ajunge. Eu pe dsa nu l'am „înjurat”, nu-i port nici gânduri de vrăsmășie (sunt și prea tinăr, mă rog!), dar am ținut să știe că noi încă îi judecăm scrișul și atitudinea, — și atât!

Ion Paltin.

2) dacă are cunoștință, este dl ministru dispus de-a dezminți acele calomnii la adresa Românilor că au exercitat teroare în contra ordinii publice?

VI.) 1. Are cunoștință dl ministru de interne, că în comuna Amaș siguranța românilor este primejduită prin locuitorii unguri și că cu toate astea până acuma nici un jandarm nu a fost comandat acolo pentru garantarea siguranței publice?

2) dacă are cunoștință, este dispus de a lua aceleași măsuri pe cari obicinuesc a le lua în cazuri de pretinsă primejdie a ungarilor?

VII.) 1. Are cunoștință dl ministru de honvezime, că în colegiile electorale dela Cehul-Sălajului, Șomeuta-mare și Cărășău, jandarmii au terorizat în mod nemai pomenit de brutal în contra candidaților naționaliști, călcându-și menirea și în mod flagrant au lucrat în interesul candidatului guvernului și din cauza procedurii ei ilegal și contrar regulamentului a fost în neînțelegere continuă cu armata comună?

2) și dacă are cunoștință are de gând să ia măsurile necesare pentru restabilirea încrederii generale cătră puterea armată?

VIII.) 1. Are cunoștință dl ministru de honvezime, că în comuna Corina jandarmii a pușcat asupra poporului pacinic omorând fără nici un motiv pe Costan Pop și pe Ioan Honț și răniind grav pe Zaharie Pop, Costan Berț și Ioan Costin, necunoscând limba poporului și neputându-se înțelege cu el?

2) dacă are cunoștință, are de gând să ia dispozițiile necesare de a pedepsi pe vinovați și de a comăndui în ținuturi românești astfel de jandarmi, cari cunosc limba poporului?

Prezidentul: Conform paragrafului 205 din regulamentul camerei, interpelarea se va predă d-lor ministri de honvezi și de interne.

Dela conferențele învățătoarești.

Cuvânt de deschidere,

rostit la conferența învățătoarească din cercul II, întrunită în comuna *Lămbăta de jos*, la 6/19 April c., de profesorul Dr. Aurel Crăciunescu.

(Urmare.)

Heinzelmann, un scriitor vestit, dă sfatul următor unui tinăr: „Fi și rămâi sărac tinere, până ce alții prin amăgire și înșelăciune se îmbogățesc. Rămâi fără putere și oficiu în timp ce alții se târăsc în sus. Supoartă cu seriozitate durerea desamăgirii și speranței înșelate, în timpul ce alții prin umilire și lingușire ajung la ținta lor. Renunță la milostiva și grațioasa strângere de mână din partea superiorilor, pe care alții și-o câștigă prin dejosire, închinăciuni și plecăciuni. Tu te îmbracă, învălește și îngrădește cu virtutea adevărată, caută-ți eventual un amic și câștigăți în mod cinstit pâinea de toate zilele. Ai încărunit la urmă în bătrânețe cinșite, în cinste mulțamește lui Dumnezeu și mori în liniște”.

Bărbatul adevărat trebuie să fie în activitate necontentită. Rămânând neactiv îl stăpânește influința detestabilă și dănoasă a egoizmului și a patimei, iar bărbăția și energia îi scade. El își perde de tot individualitatea sa. Caracterul seu se deosește, iar el devine sclavul fără de voie al plăcerilor sale. Din cauza aceasta e foarte necesar, ca de timpuriu și cu putere să formăm voia noastră, ca să se supună legilor ascultând de ele și plinindu-le și ca să se opună pornirilor trupăști. Aceasta se face prin o disciplinare severă a noastră. Dar până a ajunge numai la un mic rezultat bun trebuie mult și o luptă grea. Ajuns odată pe treapta aceasta omul ușor își plinește datorința sa bine, și virtuțile adevărate devin ceva propriu și inalicuabil ființei sale. Cine vrea ca să stea însuși drept trebuie ca pe puterile sale să se ridice, căci altfel când îi detragi spriginul, cade. Cel ridicat de alții e ca planta crescută în florărie la căldură, când o scoți la aer și o suflă un vânt rece se vestejește.

Conștiința omului trebuie întărită, dar noi știm de altă parte, că voia omului de regulă nu-și formează, dezvoaltă și întărește conștiința în acea măsură, în care progesează priceperea legii. Omul de regulă voiește să aibă o icoană cu mult mai favorabilă despre sine, de cum i-o arată conștiința lui. Omul nu privește prea bucuros în oglinda vieții și a faptelor sale.

Conștiința precum păzește pe unul, așa păzește și totalitatea, ca o singură personalitate, adevăată pe un popor întreg. Nu trebuie să confundăm însă conștiința socială sau a poporului cu păreri sociale, căci păreri pot fi greșite, ba ele pot fi lipsite total de conștiință. Conștiința socială e de multeori contrară părerilor sociale și arată fără cruțare păreri greșite și daunele produse. De multeori însă nu se poate validă. De altă dată răzbește cu putere și forță enormă scuturând lanțurile grele ale jugului nedrept și îi întoarce pe toți la calea cea adevărată. Că este așa, ne-o dovedesc unele instituțiuni religioase; zilele de rugăciune, post și pocăință, cari și le impune un popor întreg. Conștiința poporului depinde în mare parte, dela cunoștințele lui religioase și morale. Deșteptarea și judecata unui popor se arată în acuzele și reproșurile reciproce, cari și le fac cauzatorii acelor stări dănoase pentru poporul întreg. Deși obligamentul ar fi să fie solidar, totuși se ivesc apoi păreri diferite, partide, prejudeții și duc la disolvarea societății, selecționându-se cei buni de cei răi.

Am văzut de ce valoare enormă e conștiința pentru individ și pentru un popor. Deci noi învățătorii trebuie de timpuriu să dezvoltăm conștiința în om. Aceasta se poate face în familie, apoi în școală, prin educație.

Educația după unii pedagogi germani, are scopul să-l crească și să-l cultive pe elev pentru viața aceasta astfel, ca el tot mai mult să ajungă la convingerea, că existența lui numai așa are sens, dacă și el este un om cu cultură adevărată în senzul strict al cuvântului. Iar sub cultura aceasta se înțelege cultura minții și a inimei. Dacă educația va lucra în direcția aceasta, atunci sigur își va ajunge scopul ei adevărat și va produce cel mai frumos rezultat în interesul comun al tuturor. Individul care va fi astfel crescut nici când nu va ajunge în colizie cu legea și dreptul natural. Cultura generală va fi și ținta lui. Având el binele comun în vedere, fericirea oamenilor va fi și a lui. El va fi un stâlp puternic al virtuților și moralei pentru toți, căci în viața unui om conștientios ce-tești ca într'o carte deschisă, având chiar exemplul viu înaintea ochilor.

În Anglia s'a făcut educația în direcția aceasta. Aici s'au ținut prelegeri populare, universități, din toți ramii de știință și au ajuns rezultat frumos. La 1852 din 19 milioane locuitori, erau 14 mii făcători de rele, iar după 30 ani 27 milioane locuitori au fost numai 5 mii.

În Italia, în Vale di Pompei, se face educația copiilor rămași pe străzi, a copiilor criminaliștilor și s'au ajuns cele mai frumoase rezultate.

Scopul educației este, ca omul să se dezvoalte în un „ideal al personalității”. La aceasta se poate ajunge prin ideile practice (5), dintre cari cea mai însemnată e ideea libertății, care consistă în a face și a voi, ceea ce este necunoscut ca moralmente mai bun și aceasta este identic cu inactivarea conștiinței. Conștientiositatea e considerată ca baza adevărată a moralității, prin urmare formarea conștiinței este prima problemă a educației.

La formarea și cultivarea conștiinței trebuie să fim cu băgare de seamă, I cum am putea influența, după un plan bine hotărât, asupra omului pentru a dezvoltă în el conștiința morală; II cum s'ar putea ajunge aceea, ca voința să se subordoneze conștiinței.

(Va urma)

NOUȚĂȚI.

Examenale publice la gimnaziul român gr. or. din Brad se fac: 1.) 24 Iunie v. Școala primară din toate obiectele 10—12 ore. 2.) 26 Iunie v. Clasa I gimn. din Latină și Geografie (7—9 ore a. m.) Clasa II gimn. din Religione, Română, Istoria nat (9—11 ore a. m.) In aceiași și toate 4 clasele gimnaziale din Cântări și Gimnastică (3—6 ore d. m.) 3.) 27 Iunie v. Clasa III gimn. din Istoria patriei, Germană și Aritmetică (7—9 ore a. m.) Clasa IV gimn. din Religione, Maghiară și Matematică (9—11 ore a. m.) In 27—28 Iunie v. se vor examina școlarii privațiști. Anul școlar 1905/6 se va încheia la 29 Iunie v. 1906. Brad, din conferința profesorală ținută la 17 Maiu, 1906. *Diracțiunea gimnazială.*

La București. Sub conducerea primarului *Lucyger* 11 consilieri comunali din Viena au plecat la București, pentruca să aziste la deschiderea expoziției. Au sosit azi la București.

Făgărașul oraș. Guvernul a conces, ca Făgărașul până aci comună mare, să fie în viitor oraș cu magistrat separat. Făgărașul va primi la toamnă și direcție financiară.

Daruri pentru biserică. *Rachira Mohan*, văduva repositului Ioan Mohan, în ducerea aminte a repositului ei, spre a fi induși în pomelnicul bisericii noastre pentru totdeauna, testează sfintei biserici suma de 400, zis patru sute coroane ca fundațiune sub titlu *Fundațiunea Rachira Mohan*, ca din interesele acestei fundațiuni începând cu anul 1907 să se solvească competența preotului și cantorilor dela umblerea cu sfta cruce în ajunul botezului Dului, iar poporeni să fie cruțați de solvarea taxei pentru totdeauna. *Maria și Ioan Ghicșon*, aflători în America, au donat sfintei biserici 80, zis optzeci coroane, ca cu acești bani să se tocmească podișorul din biserică unde cântă corul, așa ca să nu mai între tineretul prin biserică în podișor, ci pe dinafară și astfel zgomotul ce întodeauna se făcea, să fie delăturat, care lucru s'a și făcut spre podoaba bisericii. *Iosif și Sevoana Gaspar* au donat sfintei biserici 2 cânuțe și tassa la ele, foarte frumoase pentru apă și vin la pregătirea sfintei euharistii în preț de 6 cor. 90 fl. Subscrisul în numele întregului popor ortodox din Vorumloc le esprim deci tuturor donatorilor recunoștință și mulțumită. *Vorumloc*, 30 Maiu 1906. *Elie Tărchilă*, paroh ortodox.

Expoziția din București. se va deschide Dumineca viitoare în 17 Iunie, din partea regelui Carol și a întregii case domnitoare pe lângă o festivitate splendidă.

Dl Constantin Cothișel, paroh din Certeghe (Munții-Apuseni), distins pentru meritele sale din partea I. P. S. Sale dlui arhiepiscop și metropolit Ioan Mețianu cu brâu roșu, a ținut să-și eternizeze numele și în anele „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” prin faptul, că s'a înscris în șirul membrilor pe viață ai Reuniunii cu taxa de 50 cor., vărsată la cassa Reuniunii. Reuniunea i-a extradat noului membru o superbă diplomă. Fie ca frumosul exemplu al părintelui C. Cothișel să aște cât mai mulți imitatori.

Principe dispărut. Din Petersburg vine știrea, că în zilele trecute a pierit de acolo principele Lobanov Rostovski. A eșit la plimbare și nu s'a mai întors. I-s'a pierdut urma.

Anglia și Serbia. Anglia s'a împăcat în urma pedepsei ce au primit-o uci-gașii din Serbia și a început din nou legătura diplomatică trimițându-i un conzul la Belgrad.

Dramă nouă. Luni s'au împlinit trei ani decând a fost ucis regele Alexandru și regina Draga. In Semlin au făcut Sârbii parastas, iar seara au predat în teatru o piesă dramatică nouă intitulată „Ultimul Obrenovici”.

Papa în lista neagră. In urma des-coperirilor anarhiste din Ancona a eșit la iveală, că papa încă este pus pe lista celor osândiți la moarte. Se vorbește că trei anarhiști, între cari și o femeie, au avut intenția să atenteze la viața papei Dumineca trecută, când papa a venit la biserică sf. Petru ca să aziste la sanctifi-carea unui nou sfânt. Poliția a luat mă-suri stricte și atentatul nu s'a întâmplat.

Teatru ars. Teatrul din Barcelona a ars Duminecă seara. La stinsul focului s'au nefericit 21 pompieri.

Calomniatori înaintea parchetului. Cu câteva săptămâni mai înainte se ocu-pase atât presa din capitală cât și jurna-lele noastre românești cu o afacere de joc de cărți petrecută în Budapesta în „Hotel Royal” în care fusese implicat pe nedrept și *Dl Dr. Romu Boiu* proprietar în Sibiu, care petrece adeseori în afaceri private în capitală, și locuște în acest hotel. In afacerea aceasta *Dl Dr. Boiu*, a intentat în contra candidatului de advocatură *Dr. Moritz Günsberger* proces pentru calomni-are, și tribunalul penal din Budapesta a pus pe *Dr. Günsberger* sub acuză. Per-tractarea finală în cauză a avut loc în săptămâna trecută, și acuzatul *Dr. Güns-berger* a declarat înaintea judelei de tri-bunal *Dr. Farkas Gyula* că nu a avut inten-țiunea de a vătăma sau a calomniă pe *Dl Dr. Boiu*, regretă mult cele petrecute și se *riagă în fața judecătoriei și a audito-riului de ertare*. Pe baza declarației și a satisfacției primite *Dl Dr. Boiu* a dat ertare acuzatului, și-a retras acuza și astfel *Dr. Günsberger* a scăpat nepedepsit.

Stomahul Parisului. Foile din Paris dau o statistică interesantă a consumației din Paris în anul trecut. S'au consumat 51 milioane chil. de carne, 21 mil. paseri, 15 mil. poame, 40 mil. pește, 4 mil. bureți, 14 mil. unt., 306 mil. ouă etc.

Socialiști naționali. Un nou soi de socialiști s'au născut în țara noastră și anume în Budapesta, unde bietul socialism are interpretările cele mai teribile. Aceștia sunt socialiștii naționali maghiari, cari zic, că adevărata politică socialistă e aceea, care stă pe baza naționalizmului, să înmulțească averea națională pentru ca la urmă să aibă ce împărți. „Întâi să fim unguri și apoi socialiști”, așa zic apos-tolii noului curent, cari vreau să scape de învinuirile făcute lor de adevărații soci-aliști.

Sinucidere cu dinamit. In Berzetea s'a sinucis un muncitor al ocnelor de cărbuni punându-și dinamit în buzunar și dându-i foc. Explozia l-a sfârșit în bucăți.

Mamă bestială. In comuna Mezöberény o mamă și-a omorât trei copii, la doi le-a tăiat grumazul cu briciu, pe unul l-a pușcat cu revolverul, iar la urmă și-a tăiat și sie-și grumazul. Toți au murit.

Pricepător de artă. Un pretins me-cenat al artelor curinte la pungă și cu tivitura creierului foarte subțire voină să dea o pildă a nobililor sele porniri a comandat pe sâma sa statua *Venus* de Milo, despre care arzise cuvinte de mare admirație. Când i a sosit însă n'a voit s'o primească și a dat pe bietul artist în ju-decată, pentru că și-a bătut joc de el trimițându-i o simplă statuă de femeie — fără mâni.

Anarhist prins în Ungaria. In Pe-troșeni a fost arestat un individ venit din România, la care s'au aflat scrisori anar-histe, pașapoarte false, lista tuturor dom-nitorilor uciși până acum, notițe scrise cu o scrisoare secretă. Identitatea nu i-s'a putut încă stabili. A fost transportat la Pesta.

Crucea dublă electro-magnetică R. B. 86,976 o recomandă *dl Müller* tuturor acelora, cari sufer de gicht, reumă astmă, insomnie, durere de urechi, nevralgie, migrenă, bătăie de inimă, dureri de cap, dureri de dinți, importanță, mâni și picioare reci, epilepsie, ud, oboseală, ame-țeli, auz rău, tremurici, influență, gălbina-ve, sgârșiciuri în stomac, lipsă de apetit, ischias, incuier, sgârșiciuri. *Dl Müller* în Budapesta V., str. *Vadász 42/V.* i se scrie: *Dl Müller!* Prin crucea dvoastră dublă electro-magnetică R. B. nr. 86,967 m'am vindecat de dureri. Te rog să-mi mai trimiți 5 cruci cu 6 cor., 1 cu 4 cor. Salu-tări patriotice, *Francisc Vlaskak* la Lin-denstret 621/5. Soud-Bethlehem, America de nord.

Consumarea grăsimii în timpul verii. In anotimpul cald mulți oameni ae rețin dela consumarea grăsimii pentru a încunjură constipațiile. Vara este deci cel mai potrivit timp pentru a folosi în bucătărie o grăsime fină de plante, cum e d. e. grăsimia de mănăci „Ceres”, pentrucă se mistue mai ușor decât orice grăsime animalică. Aceasta este pregătită în institut propriu, în Aussig pe Elba din nuci de cocos tescuite și singură ofere orice garanție privitor la curățenie și mi-stuire ușoară.

ECONOMIE.

Pentru producții de cereale.

Se atrage atențiunea economilor asu-pra faptului, că magazinele militare de al-imentare cumpără și în anul acesta cu *începerea delu 1 Septembrie* ovăs, grâu și să-cară, dela înșiși economii producții, pe lângă imediata achitare a prețului. In anul 1905, din cauza stării de *ex lea* nu s'a făcut cumpărare dela producții.

Cei mai mulți dintre economii nostri au descoperit favorul acesta deosebit, spre propria lor pierdere, de multeori în-seamnă, și și-au vândut recolta cerealelor acestora la comercianți de cereale.

La magazinele de alimentare se face cumpărarea în fiecare zi de târg de săp-tămână, și anume la magazinul de cereale a institutului de alimentare (în Sibiu, strada Dumbravei) dela orele 6 dimineața. In zilele premergătoare târgului de săp-tămână cumpărarea se face între orele 1 și 3 după amiază.

Cantitatea cea mai mică a vrennui soiului din cerealele numite s'a stabilit în 100 kilograme. In sus se pot oferi can-tități cât de mari, în ovăs, grâu și săcară. Grâu însă se cumpără numai la magazinul militar de alimentare *din Sibiu*.

Atât ovăsul, cât și grâul și săcară, trebuie să fie bine curățite. Grâul trecut chier prin trier, dacă conține grăunțe sparte și semințe de alte plante (neghină, mazărice etc.) în măsură mai mare.

Ovăsul trebuie să aibă o greutate de cel puțin 41, grâul de 73 și săcară de 69 kilograme la hectolitru. Dacă însă săcară e mai grea decât de 72 kilograme, grâul mai greu decât de 76 kilograme la hecto-litru, se plătește un plus de 15 filei peste prețul normal acordat, după fiecare măjă metrică. Se rentează deci, ca grâul și să-cara să fie trecută prin trier. La ovăs nu pot să fie mai multe decât trei klg. și jumătate la 100 alte semințe ori ne-curățenți, la grâu și săcară nu mai multe decât 2 klg. și jumătate la maja meică. Petricele sau pământ în mod izolat și se nu treacă peste 20 de deca greutatea lor la o măjă metrică.

Semințe vătămate, cari se țin de necurătențiile tolerate, cum e: neghina din săcară, nebunelele, ciurma fetei, cocoșelul, floarea domnească, ariciul etc., să fie re-prezentate în cantitate cât se poate de mică, iar usturoii sălbatic, ori grăunțe bol-nave să nu se afle de loc, ori numai ca exemplare singuratic.

Oarbele de săcară se pot scoate din săcară numai în urma ciuruitului cu in-grijire și a trecerii săcării prin trier. Dar se rentează dacă economul scoate și cu mâna din săcară coamele de săcară fiindcă pentru semințe din această buruiănă ve-ninoasă plătesc farmaciștii și droguștii câte 2 coroane de kilogram.

Mulți economi, cetind acestea ori au-zind despre ele, vor zice sigur așa: „nu voiu perde vremea cu astfel de nimicuri”, și vor vinde și mai departe cerealele lor comercianților. Ceice astfel gândesc, au dreptate, pentrucă ei lasă să trăiască și alții și încă să trăiască bine, foarte bine, pe prețul muncii lor săvârșite în ploaie și soare, pentrucă ei au mai puțin decât comerciantul din munca lor.

Comerciantul cumpără cerealele fie ori cât de mestecate cu necurătenții, dar le și plătește cu mai puțin; în urmă le curăță prin omenii sei, cărora le plătește separat, dar își află totuși socoteala, pen-trucă primește cu mult mai bun preț pen-tu e. Ori crede cineva, că negustorul numai din plăcere, ori pentrucă săși mă-nance o parte din avere face comerț cu cereale?!

De teritatea personalului aplicat la magazinele de alimentare, corectitatea și onestitatea lor face, ca luarea în privire și în primire a cerealelor oferite, să se în-tâmpale repede. Vănzătorul ajunge numai decât în posesiunea certificatului de pri-mire, pe baza căruia își primește banii la cassa institutului de alimentare.

Oamenii cari aduc cereale necurățite, firește că vor fi respinși. Dar durere, puțini dintre ei ascultă sfatul ce li se dă în mod amical, ca să meargă acasă, să curețe marfa și să o aducă de nou, — ci o vând pe mai puțin comerciantului.

Un negustor cunoscut, care a cum-părat multe cereale pe cari le-a vândut miliției, și-a procurat, după cum am aflat, un trier propriu, care scoate și separează orice necurătenție, chiar și neghina de să-cară. Trierul acesta e foarte scump, și totuși omul face treabă bună. Magazinele de alimentare îi plătesc marfa curată cu 10% peste prețul normal, notat din par-tea autorităților locale. Plusul acesta se dă exprespentru că marfa sa e bine curățită.

Comerciantul va căuta să pună mâna pe marfa ieftină, pentrucă câștigul său să fie cu atât mai mare. Va cumpără deci totdeauna sub prețul notat al pieței, și nici-odată nu va plăti ceva peste preț.

E de sperat, că economii nostri își

vor notă cuvintele acestea și-și vor aduce marfa la magazinele militare de alimentare, ca în viitor numai cel fără experiențe să-și mai vândă marfa bine grijită comercian-tului, care n'are nici o tragere de inimă pentru economul dela țară, chiar din con-tră, intențiunea sa e să facă din econom om atârnat de dânsul și om sărac.

Ce să facă însă economii, cari sunt atât de depărtați de localitatea în care se află magazine de alimentare militară, încât nu pot să aducă ovăsul, grâul și săcară cu trăsurile lor până aci? Și pentru aceștia lucrul e foarte simplu, dupăcum se va vedea din următorul exemplu, mie prea bine cunoscut.

După mulți ani, dar totuși nu de mult, a ajuns știrea despre cumpărarea de ce-reale din partea magazinelor de alimentare militare de dreptul dela producții și în-tr'o comună săsească dela marginea țării, la înepărtare de 20 kilometri dela stati-unea căilor ferate, iar de aci încă 150 kilo-metri de drum cu trenul până la Sibiu. In ultima Duminecă a lunei August anul trecut s'au adunat oamenii după biserică la preotul, unde a fost desbătută bine chestia. Speculanții, firește, au trebuit să părăsească conzultarea. Cei rămași au făcut apoi socoteala, că ar putea liferă miliției cam zece mii de kilograme de ovăs curat. Preotul a notat care cât are de vânzare, și oamenii l-au însărcinat, să mijlocească vânzarea sub condiții cât se poate de favorabile. Respectivul a trimis încă în ziua aceea următoarea scrisoare:

„Ororatei magazine de alimentare în Sibiu! In numele anui consorțiu de 16 economi din loc, vă ofer 100 măji metriche de ovăs, recolta proprie, fără mijlocirea comercianților vă trimt ca probă 2 kilo-grame. Prețul de maja metrică 13 coroane 25 fileri, la gara Sibiu. Dusul de acolo, precum și taxele de acciz și pentru par-doseală, și alte cheltuieli, privesc magazinul de alimentare. Rugăm a ni-se exoperă fa-vorul terului militar și dacă se poate să ni-se trimită și saci erarieli. Dacă ni-se primește ofertul, trimitem ovăsul în 14 zile dela primirea înștiințării oficioase. Soco-teala și banii rugăm să se trimită la adresa I. I. posta ultimă X. Certificatul despre aceea că marfa e product propriu se ală-tură”.

In ziua următoare a mers răspunsul acesta, dat din partea magazinului de alimentare:

„Proba trimisă corespunde. Plătim pentru ovăsul oferit 13 coroane 20 fileri de maja metrică, franco Sibiu, cu scutirea tuturor celorlalte cheltuieli. După primirea marfei fractul va fi clavuzat și înapoiat, pentruca se puteți reclama diferența de taxe, care face în cazul de față 86 filei la fiecare măjă metrică. Saci se trimt pen-tu prețul de 1/10 de fileri la zi, fără a se socoti ziua trimiterii, și ziua primirii sa-cilor. Despre acceptarea condițiilor să ne scrizați cu reîntorcerea poștei. *Oficiul de alimentare*”.

Așa s'a descurcat ușor o afacere com-ercială, spre mulțumirea tuturor. Sunt economii cari, cum știu eu, însărcinează hala de vânzare a reuniunii agronomice (ăseși) din Sibiu cu efectuarea vânzării, care apoi se pune în înțelegere cu maga-zinul de alimentare militar, și regulează afacerile spre cea mai perfectă mulțumire a vânzătorilor. Același lucru l'ar pute face și reuniunea agronomică română din Si-biu, dacă producții de cereale i-s'er ad-resă în chestii de acestea cu deplină în-credere.

In fine mai doresc, ca nu numai fo-ile din țară să iee act despre înlesnirea aceasta făcută producțiilor de cereale, ci și cetitorii de ziare se dee chestiei cea mai mare atențiune și să o răspândească și printre cei necunosători de carte.

Un amic al economilor.

Cărți și reviste.

„Chestiunea de naționalitate”, în-semnata lucrare literară a marelui patriot maghiar, *beronul Eötvös Jozsef*, a apărut în traducere românească, făcută de *Sever Bocu*, redactor în Arad. Se poate procura dela autor. Prețul 2 coroane exemplarul.

„Principii de filozofie politică”, de *Dr. Cassiu Maniu*, avocat. O carte scrisă în temnița din Vaș. Cuprinsul ei îl formează sentințe și maxime filozofice, asu-pra naturii, dreptului, statului, omului etc. Prețul 1 cor. 20 fil.

„In preajma expoziției”, amintiri, de *Techer Aleci*: Prețul 80 bani. A apărut în Brașov, tipografia Ciurcu et Comp.

„Foiletoane”, de *Stelian Russu*. Carte tipărită în Arad, tipogr. „Tribunei”. Con-ține 8 bucați literare, bine scrise. Prețul 1 coroană.

„Moartea Regelui Decebal”, trage-ide în 5 acte de *George Voda*. Prețul 3 co-roane. Tipografia diecezană, Arad.

Ad. Nr. pp. 526—1905. [118] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în comuna Agribiciu prin aceasta se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-și așterne cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, până la termenul sus indicat, subsemnatului oficiu, și sunt poftiți a se prezenta înaintea alegătorilor în termenul prescris, în vre-o Duminecă sau sârbătoare, pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Cluj, 27 Maiu 1906.

Oficiul protopresbiterial român gr.-or.

Tuliu Roșescu,
protopresbiter.

Nr. 356—1906. [119] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh din parohia Lunca, protopresbiteratul Lupșa, se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele sunt cele fasonate în coala B pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post și trimită cererile lor cu documentele recerute subscrisului oficiu protopresbiterial, și să se prezente în vre-o Duminecă ori sârbătoare înaintea alegătorilor, spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

În conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ofenbaia, 27 Maiu 1906.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Lupșei.

Vasile Gan,
protopresbiter.

Pregătite cu

grăsimea de mâncări Ceres

(din nuci de cocos)

mâncările sunt mai gustoase și mai priincioase pentru cel mai slab stomac.

Georg Schicht

despărț. fabricelor de alimente „Ceres”

Aussig.

Sezonul de primăvară și vară 1906.

STOFE de BRÜNN VERITABILE

Un cupon în lungime de 3-10 m, suficient pentru un costum de domni complet (sacou, nădragi și vestă), costă numai 7, 8, 10 cor. din lână de oaie bună; 12 și 14 cor. din lână mai bună; 16 și 18 cor. din lână fină; 21 cor. din cea mai fină lână de oaie veritabilă.

Cuponul pentru un costum de salon negru cu 20 cor., cum și stoffe pentru pardesii, loden pentru turiști, camgarnuri de mătase etc. furnizează cu prețurile fabricii depozitul de fa-

81 16—20 brie de postav

SIEGEL-IMHOF în BRÜNN.

Mustre gratis și franco. — Trimiterea stoffei conform mustrei se garantează. Avantagiile, ce se obțin prin comandarea stoffelor direct dela firma de mai sus, sunt considerabile.

Nr. 2812 Epitr. 1906. [116] 2—3

Concurs

Pentru trebuințele seminarului arhidiecezan în cursul anului școlar 1906/1907 se recere liferarea de 100 stânjini lemne de fag, neplutite, din fața soarelui, cari să fie așezate în seminar în cursul lunilor Iulie și August 1906.

Ofertele să se adreseze în scris la conzistorul arhidiecezan până la 30 Iunie a. c. Sibiu, la 20 Maiu 1906.

Conzistorul arhidiecezan.

Nr. 4630 Epitr. [117] 2—2

Publicare de licitațiune.

Comuna bisericească română ortodoxă Mucundorf, protopresbiteratul Cohalm, dă în 11/24 Iunie a. c. la 11 ore a m prin licitație publică minuendă în întreprindere zidirea unei noi biserici după planul și preliminarul de spese aprobate de Preaveneratul Conzistor arhidiecezan la 9 Martie 1904 nr. 2600 Epitr.

Ofertele în scris se primesc până la începerea licitației, adresate oficiului parohial gr. or. român din Mucundorf.

Prețul strigării: 7869 cor.

Vadiul 5% dela prețul strigării.

Planul și preliminarul de spese cum și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial.

Harion Enciu

paroh și prez. comit. parohial.

O cerință principală a frumseții e teintul frumos.

Fiecare damă și-l poate câștiga folosind

CREMA MARGIT

a lui FÖLDES.

Crema Margit e un mijloc deosebit de fin, luciu plăcut, binemiositor, grabnic absorbit, care deja la prima încercare place. Face pielea imediat moale ca mătasa și o schimbă cu totul în 10—12 zile, curățând pe deplin piștruii, petele de ficat și orice fel de necurătenii de pe obraz.

O calitate avantajoasă a acestei creme este și aceea, că nu face pielea unsuroasă, nu o face scilpicioasă, ci din contră detrage pielii scilpeala ca și pudra, prin urmare poate fi întrebuințată și peste zi. Crema aceasta nutrește pielea, prin ce se înviează obrazul, se face moale ca mătasa și primește o grațiositate rară.

Cel mai important avantaj al ei este însă, că nu conține nici mercuriu, nici plumb, și astfel e cu totul nestrăicicioasă.

Prețul unui borcan mare 2 coroane, al unui borcan mic 1 cor.

Săpunul Margit 70 fil., Pudra Margit 1-20 cor., Pasta de dinți Margit 1 cor., Apa de obraz 1 cor.

Producător:

Clemens v. FÖLDES

farmacist în ARAD.

Comandă dela 6 cor. în sus se trimite franco.

În Sibiu se capătă în farmaciile: Fabritius Guidó, Meltzer Gusztáv, Molnár J. C., Müller Károly, Ramm-ler Ervin și Pessel & Schmidt; în drogeria Morscher Károly, și parfumeria Meltzer. În Agnita la farmacistul Wilhelm Fröhlich.

De imitații se avertisează!

Să ne ferim de falsificățiuni!

**Băile vindecătoare
din Vâlcele (Előpatak)**

au efect deosebit contra suferințelor de stomac, rinichi, urină, boale de mitră, de ficat și splină, șoldină, reumatism, constipații, cum și boale ce se desvoltă din nervositate. — Cura de beut cu renumita apă vindecătoare din Előpatak, ce trebe să se urmeze, după avizul medicului, împreună cu mijloacele corăspunzătoare ce se pot găsi aici (băi calde și reci, tratament hidro-terapie, gimnastică șvedeză, traiu dietic), produc un rezultat extraordinar de favorabil. Sezonul băilor: dela 15 Maiu până la 15 Septemvrie. Stațiunea căii ferate Földvár și Seps-Szent-György, cu comunicație de trăsuri permanentă și eftină. Locuințe elegante și întreținere eftină. La începutul și sfârșitul sezonului (dela 15 Maiu până la 15 Iunie și dela 20 August până la 15 Septemvrie) se plătește numai jumătate taxa pentru cură și muzică, iar locuințele cu 50% și întreținerea cu mult mai eftină. **Apă minerală de Előpatak**, care ocupă primul loc între apele minerale cu acid carbonic, alcooloid de fer, se poate folosi și ca leac de casă și se bucură de mare trecere atât curată cât și cu vin amestecată ca beutură răcoritoare. Se vinde anual, în țară și străinătate, peste un milion de sticle. Locul de trimitere: Előpatak, se poate comanda însă în cele mai multe orașe și prăvălii mari. La cerere se trimite prospecte din partea Direcțiunii. [109] 3—4

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătoria de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

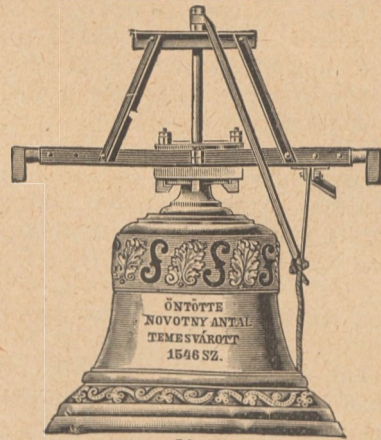
ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase, pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, în dată ce clopotele sunt bătute de o lature, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (119) 41—52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut, ca și spre turnarea de toace de metal. Prețcuranturi ilustrate gratis.

NOU!

NOU!

Somatose

fluide.

Mijloc tonic

producător de apetit și întăritor de nervi.

(63 a) 11—26

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA”

Sibiu, str. cisdădiei nr. 5, edificiile proprii. — Fondată la 1868.

Primește în condiții favorabile

- ☞ asigurări contra focului și esplosiunilor,
- ☞ asigurări de viață și de rente viagere,
- ☞ asigurări contra furtului prin spargere,
- ☞ asigurări de grindină,
- ☞ asigurări de accidente și de sticlă.

← Valori asigurate 105 milioane corone. →

••• Despăgubiri prestate 7 milioane corone. •••

Fonduri de rezervă și garanție 2 milioane corone.

Informațiuni de la Direcțiune în Sibiu și prin agenturile principale din Arad, Bistrița, Brașov și Cluj, cum și prin subagenții din toate comunele mai mari. (271) 32—52

Magazin de specialitate!

Mare depozit de
juvaericeale, aurării, argintării, oroloage

de aur și de argint, pentru domni și dame
toate noutăți.

A. MORAWETZ, juvaer și gravor.

Sibiu, strada cisdădiei nr. 14.

[74] 11—

Aur și argint vechiu se cumpără ori se primește ca plătire.